

Beslutsunderlag med tillhörande förslag till beslut gällande inrättande av projekt Täby krematorium

Bakgrund

Svenska kyrkans församlingar har av riksdagen, med några få undantag, givits i uppdrag att vara huvudman för begravningsverksamheten i Sverige. Täby församling är huvudman för den samlade begravningsverksamheten i Täby kommun. Detta statliga ansvar innebär myndighetsutövning och gäller oavsett den avlidnes religiösa tillhörighet. Begravningsavgiften betalas av alla skattebetalare och finansieras i sin helhet Svenska kyrkans begravningsverksamhet.

Att bedriva begravningsverksamhet innebär bland annat ett ansvar för varje begravningshuvudman att tillse att stoftet efter en avliden kan kremeras i enlighet med den avlidnes eller dennes anhörigas önskan. Huvudmannens ansvar följer av begravningslagen (1990:1144). Kremationen kan antingen ske genom att en församling driver ett krematorium eller genom att församlingen tecknar avtal med annan huvudman.

Täby församling är den största begravningshuvudmannen i Stockholmsområdet (frånräknat Stockholms stad) med knappt 600 avlidna per år. Av dessa väljer nära 90 % kremation för hantering av stoftet. Täby församling har sedan lång tid tillbaka en avtalsmässig relation med Sollentuna församling gällande kremationer av stoft från avlidna hemmahörande i Täby kommun.

Ärendets historik

Som en följd av det ansträngda läget inom begravningsverksamheten i Sverige under pandemiåret 2020 tog Sveriges kyrkogård- och krematorieförbund, SKKF, på uppdrag av de fyra krematoriehuvudmännen i Stockholms län initiativet till en detaljerad förstudie av krematorieverksamheten i Stockholms län. I utredningen beskrevs en betydande kapacitetsbrist i länets norra delar. I denna studie presenterades en lokalisering av krematorium på Täby begravningsplats som en möjlig lösning. Även Stockholms stift har i sitt utredningsarbete pekat på att Täby skulle kunna erbjuda en lämplig lokalisering av ett nytt krematorium.

Som en följd av de utredningar som genomfördes och presenterades för Täby församling har företrädare för församlingen vid ett flertal tillfällen, första gången under hösten 2024, fört samtal med Täby kommun gällande eventuell lokalisering av ett krematorium inom kommunens gränser. Samtal har förts med såväl tjänstemän som förtroendevalda inom kommunen. I augusti 2025 beslutade kyrkorådet att uppdra åt begravningsutskottet att utreda frågan vidare gällande anläggande av krematorium i Täby.

Det senaste samrådet mellan Täby församling och Täby kommun skedde i januari 2026, med anledning av det förslag som SKKF tagit fram avseende ett förslag på krematorium med placering bortanför Täby södra begravningsplats. Vid mötet närvarade även SKKF:s VD. Som en följd av utkomsten av mötet kontaktade församlingen i januari 2026 cheferna för begravningsverksamheterna vid Järfälla församling, Roslagens Östra pastorat, Österåkers pastorat samt Vallentuna församling. Syftet var att utreda vilka förutsättningar de hade att uppföra krematorium inom respektive pastorat eller församling. Samtliga tillfrågade huvudmän svarade att de helt saknade förutsättningar.

I mars 2026 anlätade Täby församling AIX arkitekter för att undersöka möjligheten att etablera ett krematorium nordväst om Täby norra begravningsplats i enlighet med gällande detaljplan.

Den 21 maj 2026 fattade begravningsutskottet beslut om att åter överlämna ärendet till församlingens kyrkoråd för beslut.

Akut behov av nya krematorier

För att kunna uppfylla den avlidnes och de anhörigas önskan att kremera stoftet efter en avliden krävs att det finns krematorium tillgängliga som på ett värdigt och respektfullt sätt kan omhänderta kremationen inom de tider som föreskrivs i begravningslagen.

I Stockholmsområdet råder sedan ett par år en akut brist på krematorium. I dagsläget kremeras avlidna i Täby församling i Silverdals krematorium i Helenelund i Sollentuna församling. Detta krematorium har dock sedan lång tid tillbaka nått sin maxkapacitet gällande antal kremationer. Ett antal församlingar har med kort varsel därför blivit uppsagda från sina avtal med Silverdals krematorium. Dessa församlingar har då fått skicka stoft till Uppsala och Stockholms stad för kremation. Eftersom kapacitetstaket i närtid har nåtts även där har bland annat Uppsala inför år 2026 sagt upp församlingar därifrån. Närmaste lediga kapacitet för kremation finns för närvarande i Eskilstuna samt norr om Gävle. Den långvariga kapacitetsbristen har även medfört att stoftet från avlidna i Järfälla sedan en längre tid transporteras till Fagersta.

Den typen av långa transporter med omfattande hantering m.m. av stoftet som beskrivs ovan bedöms vare sig som ett värdigt eller långsiktigt hållbart sätt att hantera kvarlevorna efter en avliden människa. Det leder till ökade kostnader och en administrativ börda men väcker även frågor om behov av underhandsförvaring i kylrum under transport m.m. Sammantaget väcks en rad etiska frågor med anledning av den hantering som blir följderna av den akuta bristen på krematorium i Stockholmsområdet.

Den akuta kapacitetsbristen har för Täby församling medfört att församlingen endast har ettåriga kontrakt med Silverdals krematorium för omhändertagande av avlidna från Täby kommun. Avtalet kan sägas upp med en månads varsel. En utbyggnad av Silverdals krematorium är planerad men kommer endast att lösa den mest akuta kapacitetsbristen. En utbyggnad av övriga befintliga anläggningar i närområdet bedöms endast kunna avhjälpa behoven i ringa mån, i de fall de ens bedöms möjliga. Exempelvis har Uppsala krematorium Berthåga i närtid fått avslag i Högsta förvaltningsdomstolen avseende ansökan om utbyggnad av verksamheten med hänsyn till inverkan på den kulturmiljö som krematoriet och kyrkogården utgör. Sammantaget bedöms behovet av nya krematorium i norra Stockholmsområdet fortsatt vara akut och en situation som kommer vara för handen under överskådlig framtid.

Täby församling som huvudman för ett nytt krematorium

Med anledning av vad som framgår ovan står Täby församling inför en stor och akut risk att inte kunna omhänderta kremationer på ett rimligt sätt och i enlighet med begravningslagens bestämmelser. Detta kan exempelvis bli en realitet om Silverdals krematorium med kort varsel meddelar att de inte längre kan ta emot stoft från avlidna i Täby kommun. Det bedöms därför att krematoriekapaciteten behöver utvidgas i norra Stockholmsområdet genom ett nytt krematorium i Täby. Denna slutsats har bland annat sitt uttryckliga stöd i den krematorieutredning som genomförts av SKKF som redogörs för ovan och som tidigare förevisats kyrkorådet. Ett krematorium i Täby skulle lösa situationen för Täby församling, men även ha kapacitet att omhänderta stoft från kommuner norr och öster om Täby. Utifrån de förfrågningar som genomförts av Täby församling är slutsatsen att samtliga närbelägna begravningshuvudmän som tillfrågats enligt ovan skulle ha stort intresse av att nyttja den krematoriekapacitet som då skulle tillskapas.

Vad avser frågan om andra begravningshuvudmäns möjlighet att bära ansvaret för att inrätta ett nytt krematorium erinras inledningsvis om att Täby församling är ansvarig huvudman för den begravningsverksamhet som sker inom Täby kommuns gränser. Täby församling har därför inte lagstöd för att uppföra och driva ett krematorium utanför kommunens gränser.

Täby församling är, bortsett från Stockholms stad, Stockholmsområdets största begravningshuvudman. Att bygga och driva ett krematorium är en betydande verksamhet för en församling. Det krävs både finansiella och personella resurser för att driva ett krematorium. Täby församling har i sin förstudie konstaterat att ingen av de övriga begravningshuvudmännen i norra Stockholmsområdet har den personella kapacitet eller de resurser som krävs för att uppföra ett nytt krematorium. De saknar även de grundläggande finansiella förutsättningar som krävs, se vidare under rubrik "Finansiering" nedan. I den utredning som genomfördes av SKKF konstaterades vidare att Täby var den realistiska lokaliseringen av ett krematorium i norra Stockholmsområdet.

Möjlig lokalisering i Täby

Täby församling har med anledning av det ovan framförda inventerat möjliga platser för lokalisering av ett krematorium i Täby. Bland annat har Täby kommun tillfrågats om att peka ut platser i Täby som skulle kunna vara lämpliga för krematorium, som en del av en kommuns grundläggande, offentliga infrastruktur. Täby kommun har ställt sig avvisande till samtliga föreslagna lokaliseringar och har inte anvisat några alternativa lokaliteter. Kommunen har även ställt sig avvisande till att ändra befintliga detaljplaner inom Södra begravningsplatsen för att i dess bortersta delar möjliggöra byggnation av en mindre krematorieanläggning.

Förstudien har kommit fram till att, utifrån nuvarande förutsättningar, är den enda möjliga och lämpliga lokaliseringen för ett krematorium i Täby en plats nordväst om Täby norra begravningsplats, intill vägen till Nygård. Täby församling bedriver i dagsläget verksamhet på platsen i form av materialgård, depå, fordonsförvaring och uppställningsplats för begravningsplatsen. Det är mark som av kommunen i detaljplan är utpekad för begravningsändamål. Ett krematorium utgör begravningsändamål enligt plan- och bygglagen (2010:900). Täby kommun har således i detaljplan bedömt att marken är lämplig för anläggande av bland annat krematorium. Avståndet till närmast belägna sammanhängande bostadsbebyggelse är drygt 350 meter och bedöms vara sådan att det står sig mycket väl i jämförelse med andra krematorium. Avståndet mellan Silverdals krematorium och närmaste sammanhängande bostadsbebyggelse är mindre än 75 meter. För Skogskyrkogården är motsvarande avstånd knappt 170 meter.

Processen framåt

För att uppföra ett krematorium krävs dels bygglov och dels tillstånd enligt miljöbalken från Länsstyrelsens miljöprövningsdelegation, MPD. En tillståndsprocess innebär en gedigen miljöprövning där alla former av omgivningspåverkan, bland annat trafikanalyser och eventuell påverkan på närboende, kommer att utredas och sedan bedömas av prövningsmyndigheten. Allmänheten måste också involveras i processen bland annat genom samråd med närboende och andra intressenter.

Ambitionen är att anlita projektledarkompetens och juridisk sakkunskap i det fortsatta arbetet. Det står församlingen fritt att besluta huruvida detta organiseras i form av projektanställningar, externt upphandlad kompetens eller en kombination av dessa.

Finansiering

Att uppföra och driva ett krematorium är uteslutande begravningsverksamhet. Begravningsverksamhet finansieras i sin helhet av den statliga begravningsavgiften. Varje begravningshuvudman har att årligen redovisa de kostnader som uppkommer i begravningsverksamheten, inhämta det oberoende begravningsombudets bedömning av kostnaden, och därefter tillsända den till Kammarkollegiet för utbetalning till huvudmannen.

Investeringar inom begravningsverksamheten kan i enlighet med KREDs rekommendationer finansieras genom upptagande av externa lån uppgående till maximalt 85% av investeringskostnaden. Ränta och amortering på dessa finansieras löpande av begravningsavgiften. KREDs rekommendation är därmed att huvudmannen som minst finansiera 15% av investeringskostnaden med egna medel, som församlingen då tillskjuter begravningsverksamheten, vid investeringstillfället. Dessa medel återförs sedan till församlingen under investeringens avskrivningstid, med erhållande av beslutad internränta. Även denna återbetalnings- och räntekostnad finansieras via begravningsavgiften.

Sammanfattningsvis står den statliga begravningsavgiften i förlängningen för samtliga kostnader som är hänförliga till investeringen. Täby församlings finansiella risk inför en investering i begravningsverksamhet är därför mycket låg. Detta förhållande gäller även vid investering i krematorium.

Målbild

Projektets målsättning är att nå en välfungerande, långsiktig och värdig lösning för hanteringen av stoftet efter de avlidna inom Täby kommun som önskar att kremeras inför jordfästning. Att tillse möjlighet till kremering är ett viktigt samhällsansvar som Täby församling självklart ska ta på allvar. Av vad som framgår ovan är bedömningen att dessa mål svårligen kan uppnås på annat sätt än att församlingen axlar ansvaret och uppför ett krematorium i Täby med församlingen som huvudman. Målsättningen är att uppföra ett modernt krematorium som tillvaratar de intressen som anges ovan.

Projektets uttalade mål ska vara att det krematorium som uppförs ska nyttja bästa möjliga teknik och vara ett modernt, hållbart och vackert krematorium med så liten omgivningspåverkan som möjligt. Ett modernt krematorium är med dagens teknik en mindre anläggning med mycket låga utsläpp till den omgivande miljön. Alla eventuella emissioner genomgår en noggrann reningsprocess och verksamhetens eventuella omgivningspåverkan är därför liten.

Moderna krematorium är byggnader med höga krav på arkitektonisk utformning och tilltalande omgivande miljö. Byggnaden ska vara en plats där anhöriga kan känna att stoftet efter deras närstående omhändertas på ett respektfullt och värdigt sätt i en vacker och rogivande miljö. Det kan inom ramen för projektet vidare utredas vilka möjligheter som föreligger att som en del av krematoriet anordna lokaler för begravningsceremonier, gudstjänster, visningar och övriga sammankomster och samlingar.

Förslag till beslut

Kyrkorådet föreslår kyrkofullmäktige

att att besluta att inriktningen för Täby församling ska vara att verka för att anlägga ett krematorium i Täby församling,

---

Victor Backström
Kyrkorådets ordf.

Adam Munkbo
Begravningsutskottets ordf.

Stefan Ulfswärd
Fastighetsutskottets ordf.